

Via kvinnor – rapport 7 211126

En verksamhet inom Spånga Blåband

INLEDNING

Via Kvinnor är ett ideellt-offentligt partnerskap (IOP) med Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning. IOP:ets grundidé är göra kvinnorna till aktörer genom att:

- deltagarna utbildas i yrke och samtidigt entreprenörskap för att ge en plattform för ett självständigt yrkesliv, egenförsörjning och självtillit.
- deltagarna är med driver socialt företag och får sådana kunskaper och erfarenheter att de kommer in på arbetsmarknaden och i vissa fall även startar och driver eget (socialt) företag tillsammans med andra.
- företagen får fart genom att man arbetar med metoden *tjänstedesign* där man utformar tjänster i dialog med kunder och deltagare.

Vi har försökt uppfylla detta på två sätt:

- Deltagarna har under tidigare redovisade perioder i samverkan med det arbetsintegrerande sociala företaget (ASF) Blå Vägen prövat att lära sig tillverka produkter som går att sälja. Man har lagat mat för catering. Pandemin innebar ett avbräck i kontakter utåt och därmed försäljning, men i takt med att samhället öppnar återupptar vi arbetet för entreprenörskap och förmåga att driva företag tillsammans med andra.
- Deltagarna har även under denna period fått kunskaper och erfarenheter för att komma in på arbetsmarknaden. Där har vi använt boken "Svenska på Jobbet" (av Charlotte Blomgren och Randi Myhre) som grundbok för att få sådana kunskaper att de kan komma in på den svenska arbetsmarknaden, till exempel genom att känna till koder i arbetslivet.

- En plattform för självtillit: Tillverkning och försäljning samt kunskaper om arbetslivet har kompletterats med information och samtal om hälsa, samhälle (vi har bjudit in viktiga aktörer i lokalsamhället), kultur med mera. Även detta har bidragit till att stärka självtilliten.
- Vi går vidare med att diskutera hur vi kan utveckla företag genom dialog med kunder.

Samlingarna har varit öppna i den meningen att alla framför allt alla intresserade kvinnor har varit välkomna. Men samtidigt har det utbildats en kärna av deltagare som kommer gång efter gång. Samlingarna har med några få undantag hållits på tisdagar på Spånga Blåbands lokal Skäpplingebacken 14-16 i centrala Tensta. Utflykter har utgått därifrån.

Att arbeta i efterdyningarna av pandemin

Den förra rapporten (nr 6) sträckte sig till den 16 april 2021. Pandemin är inte över, men i och med att den vaccinerade populationen blir större och större, har samhället börjat öppna sig.

Ändå finns rädslan för att infekteras kvar. Det har fortsatt att påverka TeSalongens arbete mitt i Tensta på Järva (Skäpplingebacken 14-16). Antagligen har färre kommit till samlingarna än som annars hade funnit sin väg till TeSalongen. Vi har i alla fall haft i genomsnitt 10 personer på samlingarna plus 4-5 personer på video-länk.

Alla fotografier - där ej annat anges - har tagits av Azita Kalantarzadeh.
Text: Erik Lindberg

Idén med TeSalongen.

Aktiva deltagare

Rent allmänt kan man säga att deltagarna har varit mycket aktiva under mötena. Föreläsarna har inspirerat deltagarna, men inte tagit all plats. Tvärtom, de har avbrutits med många frågor. Deltagarna har också berättat om personliga upplevelser.

I början av terminen samtalade deltagarna om vilka program de önskade. De önskemålen plus vissa kompletteringar som ledningen för IOP:et gjort skapade terminsprogrammen. Eftersom deltagarna har varit aktiva under alla program, har uppenbart programmen upplevts relevanta för deltagarnas egen situation.

Tesalongen för Kvinnor

Vad betyder TeSalongen?

När föredragshållarna släckt sina power-pointar, när sista frågan klingat ut, när alla tackat för ett intressant möte, brukar alltid några sitta kvar och prata. Då kommer det fram vad TeSalongen betyder för de enskilda deltagarna.

En eftermiddag i november, när skymningen faller och växterna den lilla trädgården utanför lokalen syns allt otydligare sitter en grupp kvinnor kvar och reflekterar över TeSalongen. Det är A, som förestår hela salongen, Y som för ett par år sedan praktiserade i samma lokaler där TeSalongen nu finns, och S, en ung kvinna som går en samhällsvetenskaplig universitetsutbildning och snart börjar praktisera på SIDA med utvecklingsfrågor. A tar fram en jordglob och ställer på bordet alla kan peka ut vilka platser de vill,

- Jag läste på hemsidan, kom hit och du blev min dörr till samhället, skrat-tar S och vänder sig till A.

S är uppvuxen i Kenya. Hon gick gymnasiet där. I Nairobi? "Ingen kommer från Nairobi", säger hon, "alla har bara flyttat dit".

Efter studenten flyttade hon till Sverige. S talar flytande svenska, är ung, kunnig och välutbildad. Allt talar för att hon kommer att ha en lysande framtid.

Varför behöver S: en dörr till samhället? Hon reflekterar över att många utlandsfödda möter det svenska samhället utanför dörren till sin bostad, men hemma befinner man sig i alla fall språkligt i det gamla hemlandet.

S berättar om sin första tid i Sverige.

- Jag kunde inte köpa mjölk, jag som talar engelska förstod så småningom att det engelska ordet "milk" var samma som det svenska ordet "mjölk".

Men att komma in i ett land är så mycket mer än språket.

- På vissa ställen kan man känna sig som en främling, fortsätter hon. Men här på TeSalongen är det en sådan atmosfär att man upplever sig som hemma. Här kan man prata med alla människor som kommer hit.

Y kommer ursprungligen från Somalia, "alla somalier säger att de kommer från Mogadishu", säger hon med ett leende, "men vi kommer från olika delar av landet. Mina föräldrar växte upp långt från Mogadishu".

Y har bott lång tid i Sverige, blott avbruten av en period i Storbritannien. Hennes familj är i dag utspridd över stora delar av världen.

- Vi får alltid ny information på TeSalongen, framhåller Y. Vi har gjort gymnastik med Pirjo (hälsocoach), vi har gått runt inne i Stockholm, vi har fått information om hur man sköter sina tänder på bästa sätt.
- Vi pratar och skrattar på TeSalongen, fortsätter hon. Vi lär oss samtidigt nya ord, här jag fått nya vänner.

Men när alla pratat runt lite, börjar Y tala om sin bakgrund. Bägge hennes föräldrar var affärsfolk. Även hennes tidigare man var företagare i skinnbranschen med export till Nederländerna.

Y blir ivrig när hon talar om företagande. Hon har tidigare drivit affär i Nyköping. På bordet ligger en hög med garnnystan. Varför inte göra något säljbart av dem?

- Jag stickar inte..., fortsätter Y

Men A avbryter henne:

- Andra kan sticka och sy. Vi kan gå runt till affärerna här i centrum, erbjuda dem mössor, halsdukar, vantar.

A berättar att hon själv kommer från företagarmiljö, Hennes föräldrar drev i Iran ett stort serviceföretag. Själv är hon management-utbildad.

Så plockar TeSalongen fram olika kompetenser samtidigt som människor möts. En dörr öppnas till vänskap och värme.

Programöversikt 210420-211126

Antal deltagare anger hur många personer som fanns på plats. I genomsnitt var det cirka 10 deltagare närvarande på samlingarna. Till det kommer vid många samlingar i genomsnitt 4-5 deltagare per video-länk.

Skriftligt informationsmaterial

När skriftligt informationsmaterial förekom, delades detta ut till deltagarna när samlingen började. Sedan gick vi muntligt igenom materialet. Det gav upphov till samtal kring ämnet. I samtalen berättade många deltagare om sina personliga erfarenheter från det gamla hemlandet och Sverige.

Informationsmaterialet är - där ej annat anges - utarbetat av Erik Lindberg inom ramen för TeSalongen.

TeSalongen samlas...

APRIL

**Den 20 april SAMTAL KRING DELTAGARNAS
ÖNSKEMÅL OCH FÖRSLAG TILL KOMMANDE PROGRAM
(7 deltagare)**

Några av deltagarna i samlingen den 20 april uttrycker sina önskemål.

Önskemål: målning, lära sig sticka, träna svenska, promenader, besöka muséer, lära sig mer svenska, mer samhällsinformation. Många kommande program utformas enligt deltagarnas initiativ samtidigt som verksamhetens grundidé utvecklas.

Ibland gör vi mat utomhus

Den 27 april LITEN SÖKA-JOBB-KURS (6 deltagare)

Mötet ägnades helt åt att komma in i arbetslivet.

(informationsmaterial till deltagarna)

Arbete i Sverige – hur får man det?

4,9 miljoner människor arbetar för lön i Sverige (februari 2021).

117 000 nya jobb fanns i mars 2021 på Arbetsförmedlingen.

Arbetsförmedlingen (AF) rekommenderar:

Obs! 70 procent av alla nya jobb tillsätts genom kontakter:

1. Dina vänner och bekanta

AF: Fundera på vilka personer som du känner. Arbetar dina vänner med sådant som du skulle vilja arbeta med? Eller vill du satsa kontakt med personer som känner till många arbetsplatser?

Blå Vägen (BV): DAGHEM. Om du har till exempel en barnskötarutbildning, kan du fråga vänner som arbetar på dagis om det finns jobb där. Om du själv ha barn på dagis kan du fråga på din sons/dotters dagis om det finns jobb. Du kan naturligtvis också fråga andra som arbetar på dagis eller ha kontakt med daghemmen.

SKOLA. Om du har barn i skolan kan du fråga deras skola om det finns något arbete. I skolan finns många olika slags jobb: skolmatsal, vaktmästeri, städning (städar skolan själv eller anlitar den en städfirma?), bibliotek, skolträdgård, fritidshem, lärarassistent, lärare. Du kan naturligtvis också fråga andra som har kontakt med skolan eller arbetar där.

2. Föreläsningar och jobbmässor

AF: Besök föreläsningar och/eller mässor inom det område du söker jobb. Ta kontakt och prata med folk där.

BV: Föreläsningar kan ge dig vissa kunskaper. Men framför allt på lika jobbmässor kan du knyta kontakter som ger dig arbete. På jobbmässorna finns arbetsgivare som behöver anställa folk. Ofta deltar olika branscher. Begär hjälp av någon person, till exempel en arbetskonsulent eller någon du känner som är inne i arbetslivet. I år anordnas många jobbmässor digitalt. Googla på jobbmässor.

Den 6 september 2021 klockan 9-19 ordnas i Kungsträdgården en jobbfestival (på tåget i Tensta står det Kungsträdgården. Sätt dig på tåget och åk så långt det går. Gå sedan av). Mässan hålls fysiskt. Man hoppas att tillräckligt många är vaccinerade då för att man skall kunna träffas. Och att viruset inte längre sprids lika mycket. Men det går också att delta i mässan digitalt: www.jobbfestivalen.se. Ett tema på jobbfestivalen är mångfald.

3. Luncha med någon

AF: Ta kontakt med någon du vill lära känna bättre och föreslå en lunch eller en kopp kaffe.

BV: Fundera bland vänner eller bland vänners vänner om det finns någon som vet hur man får arbete. Nu öppnar många uteserveringar så att det är lätt att träffas även om du inte är vaccinerad. Men var alltid försiktig.

4. Kontakter på Facebook

AF: Gå igenom dina kontakter på Facebook, Linkedin och andra sociala medier noga. Finns det någon som arbetar med något som du vill arbeta med. Finns det någon som har kontakter inom ett yrke där du vill arbeta? Hör av dig! Fråga om den personen kan presentera dig för andra intressanta personer.

BV: Samma sak som ovan. Det spelar ingen roll hur du tar kontakt, bara du tar kontakt. Men kom ihåg att i längden är ett fysiskt möte bäst. Då ser ni varandra och ser hur ni samspelar.

5. Jobbsökargrupper i sociala medier

AF: I sociala medier går det bra att både utforska, utveckla och använda ditt nätverk för att söka jobb. Grupper är väldigt bra platser att knyta nya kontakter på.

BV: Det finns olika lokala jobbsökargrupper till exempel på facebook. Eller bilda en egen grupp.

Spontanansökningar

Skicka gärna en spontanansökan till något företag där du vill arbeta. Flera företag sparar sådana ansökningar och matchar dem mot lediga jobb. Till exempel ICA skriver på sin hemsida: "Välkommen att skicka in din spontanansökan till oss. Vi sparar din ansökan och matchar den mot lediga tjänster i butiken.

MAJ

Den 4 maj OM ALKOHOL OCH DROGER (8 deltagare)

(Hans Danielson höll samlingen)

Droger och alkohol är både ett samhällsproblem och ett problem i arbetslivet. Det motiverar att lägga in information om alkohol och droger i verksamheten.

(information till deltagarna)

Europa kan schematiskt delas upp i tre alkoholbälten:

- I Nordeuropa dominerar brännvin och starksprit,
- i Mellaneuropa inklusive Storbritannien har öl övertaget,
- i Sydeuropa dominerar vin.

Utifrån detta kan vi fråga: hur skall vårt samhälles alkoholnorm se ut? Det är inte bra att den vuxna befolkningen i Sverige dricker som i Tjeckien, i snitt en öl var 35:e timme. Vi talade om värderingar kring drickande. Vi gick igenom hur alkohol och droger påverkar kroppen. Vi ser vilka organ som ta särskild skada av alkohol.

Det vi tog upp väckte intresse. Vi fick igång diskussion. Möjligen dricker deltagare som yttrar sig ofta mycket litet. Samtidigt har vi deltagare som inte dricker alkohol av religiösa skäl.

Men det kan också finnas deltagare som har ett riskbeteende när det gäller alkohol. Om vi bortser från grupper som inte dricker alkohol av religiösa skäl, finns det ett grupptryck bland vuxna att dricka alkohol, Men det är positivt att ungdomar dricker mindre alkohol idag.

Det är viktigt att även ta upp följderna av alkohol och droger: man kan bli straffad för langning, rattonykterhet, störande av allmän ordning och givetvis tyngre narkotikarelaterade brott.

Flera har undrat varför alkoholnormen är så liberal i Sverige (även om alkoholförsäljningen är hårt reglerad). Kommer man från alkoholnegativa kulturer kan mötet med det nya landet bli omtumlande. Jag har själv en erfarenhet från när jag var på studieresa i Israel och flög hem en valborgsmässoafton. Jag lämnade Ben Gurion-flygplatsen i Tel Aviv som måste vara en av världens mest disciplinära och rigorösa flygplatser och anlände på

kvällen till Stockholms Central där många berusade ungdomar satt och kräktes efter sitt alkoholintag. Hur hanterar man som nyanländ en sådan kulturkrock?"

(informationsmaterial till deltagarna)

Svensk alkoholkultur

I Sverige dricker många för att de vill bli glada tillsammans med andra. Andra för att de vill glömma problem eller inte känna sig utanför. Alkohol är farligt oavsett varför man dricker.

Människor i Sverige och vissa andra länder i norra Europa dricker ofta för att bli berusade. I sydeuropeiska länder dricker man till måltider.

Många dricker mycket vid stora helger. I Sverige accepteras ofta att man uppför sig konstigt därför att man är "full". I andra delar av Europa accepterar man inte att människor är "fulla".

Alkohol och våld

Forskare har undersökt hur alkohol och våld hänger ihop. Brottsförebyggande rådet har intervjuat misshandlade män och kvinnor:

- * Tre fjärdedelar av männen sade att gärningsmannen var påverkad av alkohol eller droger.

- * Hälften svarade att de själva var påverkade.

- * Hälften av kvinnorna sade att gärningsmannen var påverkad av alkohol eller droger.

- * Bara en femtedel svarade att de själva var påverkade.

Skillnaden beror på att män ofta misshandlas ute. Kvinnor misshandlas oftare hemma.

Vissa personer har lätt att ta till våld. De blir ännu våldsammare av alkohol. Stressade och frustrerade människor blir också lättare våldsamma, när de druckit. Många våldsbrottslingar är påverkade av alkohol. Alkohol förklarar inte ensamt våldsbrott, men gör ofta situationen våldsam. Däremot begår de flesta som dricker alkohol inte våldsbrott.

Berusad i trafiken

Alkohol i trafiken skapar lidande och kostar mycket pengar. Var 500:e förare kör onykter.

Hur kör du när du druckit alkohol?

Man tror att man kör bil väldigt bra när man har druckit. Men en påverkad människa:

- * tar större risker,

- * ser sämre eller dubbelt,

- * koordinerar sina intryck dåligt,

- * reagerar långsammare,

- * får svårt med balansen,

- * somnar lätt.

Det gör en berusad person livsfarlig i trafiken. Både för sig själv och andra.

Hindra trafikolyckor som beror på alkohol!

- Tala allvar med personen och vägra åka med.
- Ta nycklarna från föraren.
- Bjud på en taxi.
- Töm däckens på luft.
- Ring föräldrarna.

Hur kör den som tagit narkotika?

Uppiggande droger som kokain och amfetamin gör personen hyperaktiv. Man tror att man kan köra bil väldigt bra. Tröttheten trängs bort. Men plötsligt kan bilföraren somna.

Lugnande droger som heroin, opium och morfin gör personen trött, dåsig och okoncentrerad.

Hallucinogener som LSD framkallar hallucinationer. Personen kan bedöma saker sämre, bli desorienterad och uppfatta verkligheten dåligt.

Droger

Droger är giftiga. Olika droger har olika starkt gift. Du påverkas olika av olika droger. Man kan bli beroende av droger. Ibland leder de till döden. **Varför tar man droger?** Många människor vill må bättre. Ett piller gör att smärta och ångest försvinner. Cannabis får en att slappna av. Andra tar droger därför att gruppen vill det eller därför att det är spännande. Några lockas att pröva det förbjudna. Men till slut är man beroende. Då är det inte lika roligt.

Vad är flashbacks?

Många missbrukare berättar att de upplever sig berusade och känner lycka även när de inte tagit droger. Det kallas flashbacks. Dessa flashbacks kan vara obehagliga. De kan pågå några minuter. Eller några timmar. Många känner sig nedstämda eller ängsliga efter en flashback. Har man missbrukat intensivt, kan man få flashback efter lång tid.

Mer kunskap - då kan du lättare tala med sina barn om droger!

Många föräldrar oroar sig för droger hos barnen. Unga informeras både sant och falskt på nätet om droger. Nätet är en djungel. Med större kunskap kan du lättare tala allvar med barnen. Barnen kan uppleva att droger "löser" deras problem. Eller tar barnen droger därför att deras vänner gör det (gruppträck). Det är viktigt att veta varför någon tar droger. Men sedan blir drogen i sig ett problem. Skräms inte! Predika inte moral! Det är svårt när ens älskade barn tar droger. Men samtala ändå lugnt. Visa dig intresserad. Informera om riskerna.

Finns där för barnet! En mamma berättade: "I vår familj hade vi en regel med våra tjejer. Vi föräldrar lovade att aldrig bli arga om de berättade något dumt de gjort. Detta ledde till öppenhet och trygghet. Vi sa att vi alltid kunde hämta dem om de kände

sig otrygga eller om det hände något, t ex om de blev berusade." Barn döljer oftast drogbruk. Låt barnet tala tryggt med dig. Men iaktta också förändringar.

1. Dofterna

Droger som tobak och cannabis luktar starkt. Lukten kan fastna på kläderna. Lagg märke till om barnet använder mycket tuggummi eller halstabletter för att dölja droglukten.

2. Ögonen

Olika droger påverkar ögonen. Cannabis kan göra ögonen mer röda och blicken kan se sömnig ut. Amfetamin, kokain och ecstasy får pupillerna att vidgas och bli större.

3. Beteendet

Humöret och beteendet förändras. Barnet kan dra sig undan eller bli mer aggressivt. Ofta slutar de med tidigare intressen. Nya vänner uppträder. Skolarbetet missköts.

Uppmuntra barnens mål och intressen och stöd dem oavsett om det är sport, konst eller vilja utöva något yrke. Barnen kan stå emot grupptryck. En mamma berättade:

"Jag och min äldsta dotter hade en "hemlig" överenskommelse. Hon berättade att det ibland var svårt för henne att säga nej till sina kompisar. Vi löste problemet. Hon kunde ringa mig när hon var ute och så frågade hon om hon fick åka till en fest. Då svarade jag - Vill du att jag skall säga nej? Då sa hon JA. Då sa jag ganska högt i telefonen - Nej, du får inte, du måste komma hem. Då kunde hon säga - mamma sa nej och jag hämtade henne"

Är du orolig över någon i din närhet?

Kanske vet du inte riktigt hur du ska hantera det, eller så är du tveksam till om du ska ta tag i frågan överhuvudtaget. Du behöver inte vara säker. Du har alltid rätt att vara orolig och det är bra att visa att du bryr dig om honom eller henne.

Se det som att du tar initiativet till ett samtal där båda får komma till tals, inte att du säger till personen. På så vis hamnar personen i ett "underläge". Berättar hur du upplever personens beteende och hur det påverkar dig och andra runt omkring, snarare än att prata om vad personen borde göra. Ta upp exempel på vad som oroar dig. Meningar som börjar med "Du..." får ofta människor att känna sig påhoppade. Ett tips är därför att du börjar med "Jag..." och beskriver vad du känner eller önskar. Ta inte samtalet när personen är berusad. Välj hellre ett tillfälle då han eller hon är nykter, i en lugn och trygg miljö.

Var får man hjälp?

1. Vårdcentralen

Alla som arbetar inom sjukvården har tystnadsplikt. På vårdcentralen kan läkare eller sjuksköterska, psykolog eller kurator ge råd. Läkare kan remittera till beroendemottagning.

2. Företagshälsovården

Som anställd kan du oftast få hjälp via företagshälsovården. En del arbetsgivare behöver i så fall känna till behandlingen. Du kan gå kortare behandlingar utan att någon behöver veta.

3. Särskilda mottagningar inom regionen

En del regioner har en beroendemottagning med specialistutbildade läkare och sjuksköterskor, ofta även psykologer, alkoholterapeuter och kuratorer. Du kan ringa och boka en tid. Där ges rådgivning och information, samtalsstöd, avgiftning och träning att förebygga återfall.

4. Socialtjänsten

Du kan ringa växel i din kommun och be att komma till socialtjänsten. Du kan vara anonym. Inom socialtjänsten är tolvstegsbaserad behandling vanlig, men andra stöd finns också.

5. Hjälpelinjer

Alkoholhjälpen erbjuder på internet KBT-baserad behandling och motiverande samtal. Du får vara anonym. På Alkoholhjälpens forum kan du chatta med andra hjälpsökande personer. **Beroendecentrum** har självhjälsprogram. **Alkohollinjen** ger stöd per telefon till förändrade alkoholvanor. Ringa är gratis. Du kan vara anonym. Alkohollinjen har telefon 020-84 44 48.

6. Ideella organisationer

Flera organisationer stöder dig att dricka mindre. De arbetar erfarenhet med beprövade metoder. Du kan träffa andra i samma situation och de som förändrat sina liv. En del organisationer har telefonrådgivning. Du kan vara anonym. **Anonyma Alkolister** finns i hela landet. Även **Hela Människan** finns i hela landet med sin öppna verksamhet RIA - råd i alkoholfrågor. Hela Människan hjälper till med myndighetskontakter.

Liten ordlista

- **Vad är en drog?** Ämnen som gör en berusad men också glad och avslappnad: alkohol, narkotika, tobak, kaffe, dopingmedel, lösningsmedel, vissa läkemedel.
- **Vad är narkotika?** Olagliga ämnen som gör att man blir berusad men också glad, och avslappnad. Man kan bli beroende. Exempel på narkotika är hasch, marijuana, kokain.
- **Vad är knark?** Slang för narkotika.
- **Vad är ett beroende?** Man kan inte sluta och mår dåligt om man inte får mer

11 maj

HUR DU FÖRSTÄRKER DIN POSITIVA ENERGI (10 deltagare).

Hälsocoachen Pirjo Heliste samtalade med deltagarna om hur man tar tillvara sin positiva energi. Det är viktigt för att komma ut i arbetslivet. Eftersom samtalen på mötet var mycket personliga publicerar vi här en intervju med Pirjo Heliste som Spånga Blåband gjorde våren 2021.

Intervjun speglar vad Pirjo Heliste tar upp på träffar:

"Många har haft det jobbigt på sina arbetsplatser. Då är det svårare att komma tillbaka efter att ha varit arbetslös".

"Idag är jag inte lika förbannad på den där idioten", sade en deltagare. Jag såg hur han i friskvården arbetade bort sin ilska och slutade att bry sig så mycket om vad folk tyckte om honom. När man blir av med det tunga bagage som ilska och konflikter utgör, slutar man att läcka energi. Kreativiteten väcks. Slumrande gåvor kommer fram. Det gör att en attraktiv på arbetsmarknaden.

Praktik - är det att bli utnyttjad? Gör man praktik med den tanken får man aldrig arbete. Du får bara jobb genom att visa vad du verkligen går för. När man får upp energin släpper det onda, man slutar ta åt sig av hur andra behandlar en, man mår bättre, det börjar sprudla i kroppen.

Vi pratar om hur samhället är uppbyggt. Man kan se samhällets samlade resurser som en stor plånbok som vi alla får del av. Samtidigt verkar ju alla känna några som fuskar till sig större resurser än de har rätt till. Men våra samtal gör de flesta lite mindre bittra. Det är viktigt att förstå det land som deltagarna kommer från, men man måste också veta vad som krävs i det land där man bor.

Alla vågar inte bryta upp och bosätta sig i ett annat land. Man var någon i sitt hemland. I det nya landet är man anonym. Man saknar kontakter. Men man måste ge det nya en chans. Därför är det nödvändigt att sätta sig in i den andra personens sätt att se. Man kan be till Gud på olika sätt, men likväl ber man. När vi samtalar så här, ser jag att vi kommer varandra väldigt nära i gruppen.

Många människor bär på jobbiga erfarenheter. Men vägra bli offer. En deltagare hade många problem. Bland annat hade hon inte kontakt med sina barn. Men darrande som ett asplöv vågade hon tala om sitt drickande. Då började hon ta itu med det. Hon växte sig starkare och starkare. I dag är hon butiksansvarig på en second-hand-butik. Men du måste göra jobbet. Jag kan vara ge verktygen.

Kulturskillnader spelar inte alltid så stor roll. Människor varifrån de än kommer känner inom sig att något är fel. Det finns en djup röst i oss människor som överträffar samhällets regler oavsett uppfostran. VI HAR I GRUNDEN SAMMA BEHOV."

18 maj UTFLYKT TILL PRINCESS HALL

I väntan på kaffe (på Princess Hall)

Princess Hall är en konferensbyggnad som uppfördes på 1980-talet av Engelska kyrkan. Denna stod ursprungligen vid Norra Bantorget i centrala Stockholm, men flyttades senare till norra Djurgården. Där står den nu i Diplomatstaden. I Princess Hall bedriver nu det arbetsintegrerande sociala företaget Blå Vägen café.

Besöken på Princess Hall den 18 maj och 14 september (se nedan) syftar till att visa hur man driver ett café.

Ett annat syfte är att ge deltagarna möjlighet att komma till andra stadsdelar än den de bor i. Resan till Princess Hall startade med att vi steg på tåget vid Tensta tunnelbanestation. Det står "Kungsträdgården" på tåget (där hade många inte varit), men vi steg av vid näst sista stationen T-Centralen. Där bytte vi till spårvagn som tog oss till Djurgårdsbron. Från hållplatsen promenerade vi 600 meter till Princess Hall.

Vi fick information om lokalen Princess Hall och Engelska kyrkan. Vi besåg den begravningsplats som ligger runt kyrkan. Där ligger huvudsakligen militärer från 1800-talet begravna.

Vi beser kyrkogården runt Engelska kyrkan (hela gruppen utom fotografen).

Efter att ha fikat på Princess Hall tog vi en promenad längs Djurgårdskanalen. Vi gick över bron till Södra Djurgården, där Skansen och Nordiska muséet ligger. Vi tog spårvagnen tillbaka till T-Centralen.

25 maj

GRILLNING VID TENSTATRÄFFEN

Vi skulle ha gjort en utflykt till den närbelägna Hjulsta-kolonien (den åker som Blå Vägen arrenderar söder om flerbostadsbebyggelsens i Tensta). Men vädret av så dåligt så vi beslöt att i stället grilla under tak vid Tensta träff. Det stärker den sociala samvaron att ibland bara vara tillsammans,

JUNI

1 juni

UTFLYKT TILL HJULSTA-KOLONIEN

Foto: Blå Vägen

(informationsmaterial till deltagarna)

Hjulsta-kolonin: den 1 juni 2021

Kan man odla i Tensta? Ja, det kan man. Rotfrukter, grönsaker och kryddor används i våra caféer. Det är noga att jordiga saker sköljs innan de kommer till caféerna. Man kan alltså äta mat på Blå Vägens caféer som är odlad i Tensta. Med besöket på Hjulsta-kolonin ville vi visa deltagarna hur man med enkla medel kan driva ett företag:

planering-sådd-odling-skörd-tvättning av grönsaker-beredning av produkterna på café-servering till kunder!

Vi odlar rotfrukter:

Morötter, potatis, kålrötter, rödbetor,

Vi odlar också grönsaker och lök:

Squash, kål, tomater, gurka, jordärtskocka, pumpa
Och lök i alla former: gul, röd, vit och purjolök.

Vi har även kryddor:

Basilika, oregano, mynta och citronmeliss.

Snittblommor finns också:

Ringblommor, solros.

8 juni

SIGHT-SEEING GAMLA STAN (11 deltagare)

Någonstans i Gamla stan ser vi våra skuggor

... och så här såg vi ut i verkligheten.

(informationsmaterial till deltagarna)

Gamla Stan – utflykt den 8 juni 2021 Via Kvinnor **Erik Lindberg**

En mäktig man, Birger Jarl, grundar Stockholm 1252. Staden ligger på en ö, Här kunde man stoppa fiender som ville komma in i Mälaren. Här hade man också en hamn. Från den hamnen gick skepp med järn, tjära och mycket annat till Tyskland.

En kvinna förvarar Stockholm: Skulle Sverige, Norge och Danmark ha samma kung eller drottning? Drottning Margareta var dansk. Hon var dotter till kung Valdemar. Han dör 1375. **Margareta tar makten.** 1397 lyckas hon också bli drottning i Sverige. Nu är hon drottning över Danmark, Norge och Sverige. Hon dör 1412. Sedan strider man om Danmark, Norge och Sverige skall ha en kung (drottning) eller om Sverige skall styra sig självt.

År 1520 försöker den danska kungen Kristian II erövra Sverige. En 27-årig man, Sten Sture, leder försvaret. Men en kula träffar honom. Den 3 februari dör han på Mälarens is. Danska soldater tränger fram till Stockholm. Där tar Sten Stures änka, den 26-åriga Kristina Gyllenstierna över ledningen av försvaret. Kristina håller ut till hösten 1520. Då övertalas hon att kapitulera.

En hemsk händelse: Den 4 november 1520 kröns Kristian till svensk kung i Storkyrkan, Sedan bjuder han till fest på slottet. Men gästerna stängs in på slottet. De döms till döden. Den 8 november börjar man halshugga mellan 50 och 60 personer på Stortorget. Det kallas Stockholms blodbad. Men Kristina Gyllenstierna avrättas inte. Henne tar kungen med sig till Danmarks huvudstad Köpenhamn, där hon får sitta i fängelse. Så småningom blir hon frigiven.

En ung man, den 23-åriga Gustav Eriksson, mister sin far Erik i blodbadet. Hans mor Cecilia tar kungen med sig till fängelse i Danmark. Hon dör i fängelset. Gustav Eriksson hade kung Kristian redan tidigare tagit med sig till Danmark och satt i fängelse, Men han rymmer. Han startar gerillakrig i Sverige. Han besegrar kungs Kristian. Den 6 juni 1523 väljs han till kung i Sverige. Därför har vi nationaldag då. Den 17 juni tågar han in i Stockholm vid Slussen. Sverige är fritt.

Stockholm var en trespråkig stad: I Gamla Stan finns Storkyrkan där man från 1500-talet talade svenska. Mitt emot slottet finns Finska kyrkan, Den var för invånare i Stockholm som talade finska. Lite längre bort finns Tyska kyrkan. Det var de tysktalande stockholmarnas kyrka.

15 juni

PICNIC DROTTNINGHOLM (6 deltagare)

Vi får veta lite om kungens och drottningens Drottningholm,

Om man kombinerar umgänge och inläring blir inläringen mera lustfylld samtidigt som motivationen att lära sig ökar.

Alla länder har symboliskt viktiga platser och byggnader. I orienteringen om det svenska samhället ingår därför att besöka platser som är symboliskt viktiga i Sverige. En sådan plats och byggnad är Drottningholm. I slottet där bor Sveriges kung och drottning.

Foto: Wikipedia

(informationsmaterial till deltagarna)

Drottning Hedvig Eleonora (1636-1715) styrde Sverige 1660-1672 när hennes son var barn. Hon var tysk. Hedvig Eleonora lät bygga Drottningholm. Slottsbygget började när hon var 26 år, men blev helt klart först 35 år efter hennes död. **1911 flyttade kung Gustav V** (1858-1950, kung från 1907) och drottning Viktoria (1862-1930) in på Drottningholm. Efter dem bodde kung Gustav VI Adolf (död 1973) och drottning Louise (död 1965) på Drottningholm. **1981** flyttade Sveriges nuvarande kung Karl XVI Gustav och drottning Silvia in på Drottning med sina barn.

I Drottningholms slottspark finns flera statyer som Sverige tagit från Tjeckien under det trettioåriga kriget 1618-1648 där många stater i Europa var inblandade. Sverige förde under 1600-talet många krig. Drottning Hedvig Eleonora följde med sin man Carl X Gustaf i krig. Det finns också statyer i slottsparken som Sverige tagit från Danmark.

Det finns ett slott till nära Drottningholm, Kina slott. Det var klart 1769, alltså lång efter drottning Hedvig Eleonoras död.

Foto: Wikipedia

Hedvig Eleonoras sängkammare. Den blev klar när hon var 47 år (hon levde till 79 år). Vi ser också ett porträtt av drottning Hedvig Eleonora.

Efter all information var det dags för picnic.

22 juni TEMA MIDSOMMAR (9 deltagare)

Vi gjorde en "svensk" buffé med prinskorv, lax, skinka, potatis, ägg, champinjoner. Vi kompletterade med lite andra mattraditioner, så vi grillade auberginer, morötter och andra grönsaker. Vi samtalade om midsommarfirande i Sverige.

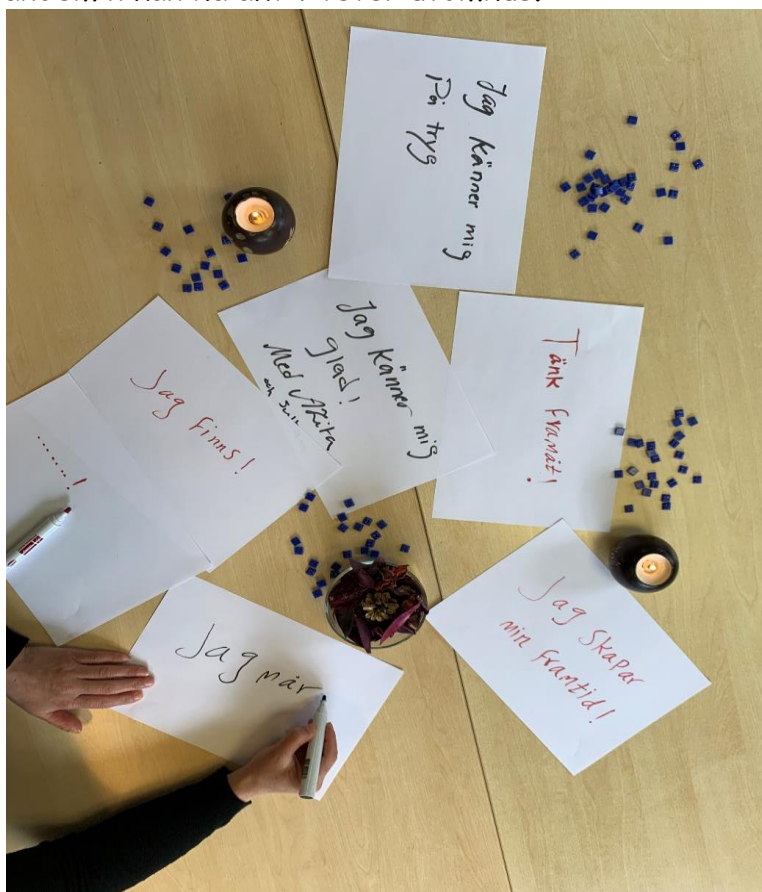
(SOMMARUPPEHÅLL)

31 augusti NYSTART (4 deltagare)

Vi **informerade** om vad TeSalongen handlar om. I övrigt ordnades samlingen som en **workshop** där deltagarna pratade om hur tidigare aktiviteter hade varit och hur de kände inför TeSalongen.

Vi **samtalade** också om den just avslutade sommaren - ännu en corona-sommar. Hur handlar man om man inte kan gå in i butiken? Hur gör man när man inte kan samlas till vanliga möten. Man kan ha en samling i parken, man kan gå ut och promenera med lagom avstånd mellan deltagarna.

Att minska kvinnors stress var ett annat tema för samlingen. Om kvinnan stressar av, minskar hela familjens stress. En stor fråga var hur man hanterar aktiviteter för barnen. Deltagarna var oroliga för barnen. Men vi talade om att man trots pandemin kan ha aktiviteter utomhus.

Stressen minskar, självförtroendet stärkt - workshop om TeSalongen.

SEPTEMBER

7 september

VI LAGAR NÅGOT GOTT (6 deltagare)

Att laga mat tillsammans är inte bara ett sätt att umgås. Det är också en möjlighet att lära sig mera svenska. Om man kombinerar umgänge och inläring blir inläringen mera lustfylld samtidigt som motivationen att lära sig ökar.

Samtidigt ingår matlagningen i varje när de inte är corona-tider i en process där man lär sig både ett yrke (kock, servitör) och hur det är laga mat för kunder.

När vi på TeSalongen har matlagning går vi alltid först och handlar ingredienser. Deltagarna kan få med sig lappar med bilder av olika saker i affärerna. De får ta reda på vad de heter på svenska.

Denna gång lagade vi kycklinggryta tillsammans.

14 september

UTFLYKT TILL PRINCESS HALL (10 deltagare)

Den 18 maj i fagraste vårgrönska gjorde vi en utflykt till konferensanläggningen Princess Hall i Diplomatstaden. Nu när hösten knappt börjat nypa i träden kom vi åter till Princess Hall. Denna gång var det ruskväder, så vi var inomhus så mycket som möjligt. Samtidigt såg vi hur en stor cafélokal fungerar.

Härligt att dricka kaffe inomhus när de regnar Princess Hall mitt i Diplomatstaden medan grönskan ännu är kvar.

21 september

VI BESÖKER RIKSDAGEN (11 deltagare)

Foto: Wikipedia.

Att lära känna samhället är ju också att veta något om den högsta makten. Vi besökte därför den politiska maktens centrum Riksdagen.

Med en kort promenad från T-Centralen, uppgång Sergels torg, kom vi till Riksgatan. Där fick vi anmäla hos vakten att vi skulle träffa riksdageledamoten Amineh Kakabaveh (AK). Efter säkerhetskontrollen satt vi en stund i väntan på AK.

AK hämtade oss till riksdagscaféet. Vi satte oss kring ett bord tillsammans med AK några personer från föreningen **Varken Hora Eller Kuvad (VHEK)** där AK är ordförande. AK berättade om **riksdagens tvärpolitiska nätverk mot våld i hederns namn**, där alla riksdagspartier utom Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet är medlemmar (AK är partilös). Eftersom personer med olika etnisk och kulturell bakgrund deltog i mötet, berättade flera om personliga erfarenheter av den problematiken.

Samtalet gav samtidigt en inblick i hur en riksdag fungerar. AK visade hur man tar upp en fråga i riksdagen. Riksdagsledamöter från nätverket hade till exempel i oktober 2020 motionerat om klan och hederskultur som hot mot demokrati och jämställdhet (motion 2020/21:2676). Motionärerna ville bland annat att det skulle finnas tjänstemän i Utrikesdepartementet som var specialiserade på barn och tvångsäktenskap samt på könsstympning. De ville också att Brottsförebyggande Rådet skulle få i uppdrag att kartlägga sambandet mellan hedersvåld, gängkriminalitet och religiös extremism.

Under mötet planerade vi också mötet den 26 oktober. AK lovade att undersöka sitt kontaktnät så att vi kunde få flera politiker till mötet (se nedan).

28 september

SPRÅKTRÄNING VIA KULTUR OCH SAMHÄLLSKUNSKAP (9 deltagare)

Vi samtalade om hur man gifter sig i olika länder: Sverige, Iran, Irak, Turkiet, Samtidigt visade vi länderna på en karta. I flera länder räcker inte bara själva vigseln. Fadern skall ge sitt tillstånd (lag eller sedvänja). I Sverige skulle i gammal tid också fadern ge tillstånd med moderns råd. Det skiljde Sverige från länder till exempel i Mellanöstern.

Vi talade också om varför de utlandsfödda deltagarna hade valt Sverige. Vanliga svar från dessa deltagare var "demokrati" och "kvinnors rätt att välja sina egna liv".

Vi tränar språket via kultur och samhälle - här lägger vi pussel med världen.

OKTOBER

5 oktober

FRAMTIDSPLANERING (11 deltagare plus representanter för IOGT och studieförbundet NBV)

Vi hade möte med vår systerorganisation IOGT och diskuterade möjligheter till lokalt samarbete på Järva. Vårt studieförbund NBV var också där.

12 oktober

PROMENAD (8 deltagare)

Vi tog tåget till T-Centralen och promenerade sedan till Hötorget. Under promenaden fick deltagarna information om Konserthuset och möjligheterna att gå på bio invid Hötorget. Vi såg också torghandeln.

20 oktober

BESÖK PÅ MEDELHAVSMUSÉET (10 deltagare)

Några av oss utanför Medelhavsmuséet på Fredsgatan, Norrmalm.

Medelhavsmuséet innehåller många kulturer från länder som flera av deltagarna kommer ifrån. Ofta har deltagarnas gamla hemländer varit hem för flera kulturer under historien, till exempel Egypten eller Turkiet. När vi vandrade genom muséet läste vi upplysningstexterna i de olika montrarna.

Vi är inne på Medelhavsmuséet

Vi tittade bland annat på **egyptiska avdelningen**: Här fanns faraonernas Egypten, det koptiska Egypten, Egypten under greker och senare romare, det arabiska

Egypten. Deltagarna såg mumier men även vardagsföremål som enklare smycken och utrustning för att sminka sig.

Vi såg också **grekisk kultur** inte bara från Grekland utan från många delar av östra medelhavsområdet där det har bott (eller bor) greker, till exempel Cypern, Anatolien och Egypten. Man såg vita marmorstatyer som en gång varit brokigt bemålade. Vi konstaterade att statyerna visade att forntidens grekiska kultur hade en annan syn på kroppen än senare kulturer i området.

Vi tittade på **romersk kultur** - även vardagsföremål från det forntida Romarriket från ett par hundra år efter Kristus till Romarrikets delning 395.

Vi såg **arabisk kultur** som bredde ut sig med islam till hela södra och östra sidan av Medelhavsområdet från 600-talet och framåt.

Vi samtalade om hur kulturer kunde växla i historien. Samma område har genomgått stora växlingar (olika religioner - hednisk tro, judendom, kristendom, islam - och olika språk - fornegyptiska, babyloniska, hettitiska, grekiska, latin, arabiska, turkiska med flera). Vi talade även om att olika kulturer och religioner även har kunnat existera fredligt tillsammans. Det blev intressanta samtal bland deltagarna. Samtalen gällde även dagens situation där kulturer och religioner möts.

26 oktober

KVINNORS RÖSTRÄTT FYLLER 100 ÅR (30 deltagare)

Mötet ägde rum på Café Blå Vägen, Värsta allé 7, Spånga centrum.

Foto: Viggo Andersen.

Riksdagsledamöterna Amineh Kakabaveh, Gulan Avci och Annika Strandhäll (på bilden Azita Kalantarzadeh från TeSalongen längst till vänster och sedan i nämnd ordning de tre riksdagsledamöterna vid mötet på Café Blå Vägen) samtalade om kvinnors rättigheter och möjligheter 100 år efter att kvinnor för första gången (i modern tid) fick rätt att rösta i riksdagsval. Erik Lindberg modererade samtalet.

De tre riksdagsledamöterna kom från olika partier (AK partilös, tidigare vänsterpartiet; AS socialdemokraterna, tidigare minister; GA liberalerna) var förvånansvärt eniga om vad som behövdes: arbete och därmed möjlighet till egen inkomst var grundläggande för kvinnors frigörelse.

De tre riksdagsledamöterna var ju för övrigt själva exempel på hur man genom engagemang och hårt arbete kunnat nå från frihetskamp i bergen (AK), uppväxt i så kallad underprivilegierat område - Bergsjön (AS) eller med rötter i byar där läskunnigheten är låg (GA) kunde nå högt i samhället.

Hederskulturen i vissa bostadsområden är ett existentiellt hot mot alla jämställdhet och kvinnors rättigheter. Man måste med kraft bekämpa den. Det är inget nytt, men hederskulturen lever kvar trots förändras lagstiftning, bland annat förbud mot äktenskapstvång, ökad upplysning och utbildning av socialarbetare, poliser, lärare, rättsväsendet med flera. Men för att komma till rätta med kvinnors underordning i hederskulturen (som även kan drabba män) måste kvinnor få möjlighet att arbeta att förvärvsarbeta och få egna inkomster. Språkutbildning betonades också. Det var även viktigt att det fanns tillgång till daghem för barnen.

De tre politikerna menade att de var exempel på hur kvinnor kunde komma framåt: Amineh Kakabaveh är född i Iran med kurdisk bakgrund. Hon har deltagit aktivt i kurdisk frihetskamp innan hon kom till Sverige. Annika Strandhäll är uppvuxen i Bergsjön, ett så kallat utsatt område. Gulan Avci, född i Gulan Avci har kunnat avancera i Sverige till riksdagsledamot.

Alla tre betonade att kvinnors rösträtt inte kommit gratis. Den hade krävt lång kamp innan motståndarna gav med sig. Bland annat framhövdes att vissa rösträttsmotståndare påstod att kvinnor inte VILLE ha rösträtt. Rösträttskampen hade skett enligt den svenska folkrörelsemodellen, där man bildar föreningar för att föra fram sin sak. Men särskilt AK och GA framhöll att den svenska folkrörelsemodellen inte automatiskt kan föras över till andra länder, i synnerhet de länder där kvinnors situation är sämst.

Gulan Avci tog upp att när partierna förhandlade om januariavtalet, kom frågan upp att Arbetsförmedlingen skulle upphandla tjänster från ideella organisationer för de arbetssökande som stod längst från arbetsmarknaden och behövde mest stöd.

Det blev livlig frågestund efteråt. Deltagarna lyfte fram de stora behov av arbete, lugnare miljö och bättre skolresultat som finns på Järva.

NOVEMBER

2 november

OM ALLHELGONADAGEN (8 deltagare)

(informationsmaterial till deltagarna)

Allhelgonadagen – då minns vi de döda

Foto:Wikipedia

Allhelgonadagen är en helg på hösten då man i protestantiskt och katolskt kristna länder minns sina döda. I Sverige infaller allhelgonadagen mellan den 31 oktober och 6 november. Man tänder ljus på sina döda familjemedlemmars gravar.

Länder med en protestantiskt kristen kultur (i Europa): norra Tyskland, Nederländerna, Storbritannien, Danmark, Sverige, Norge, Finland, Estland, Lettland, (del av) Schweiz,

Länder med en katolskt kristen kultur (i Europa): Irland, Frankrike, Belgien, Luxemburg, södra Tyskland, Italien, Österrike, Schweiz (del), Portugal, Spanien, Kroatien, Slovenien, Tjeckien, Slovakien, Polen, Ungern, Litauen.
(andra länder i Europa har ortodox kristendom eller islam som dominerande kultur - ortodoxt kristna firar allhelgona efter pingst).

I katolska kyrkan har man helgon. Redan några sekel efter Kristi födelse hade helgonen blivit så många att man började fira många helgon. Men tidigt uppstod

också bruket att fira de döda. I ortodox kristendom började man fira allhelgonadagen första söndagen efter pingst. På 800-talet började man i de katolska länderna fira allhelgonadag den 1 november.

Den katolska kyrkan växte fram i västra Romarriket. I Romarriket före kristendomen fanns också dagar då man mindes de döda. De dagarna låg i februari.

Sjättenovembervägen

I södra Stockholm, i Älvsjö, finns en ganska lång gata som heter Sjättenovembervägen. Den är till minne av att kung Gustav II Adolf stupade den 6 november 1632 vid den tyska byn Lützen. Det var ett stort krig i Europa, som började som ett krig mellan protestantiskt och katolskt kristna. Ingen vann, men Centraleuropa blev sönderslaget.

9 november

VI LAGAR GOD SOPPA (6 deltagare)

Vi lagade linssoppa och tränade grammatik.

Många deltagare kan en mängd ord, men de kan inte böja dem: De känner till "laga mat" (nutid), men inte "lagade mat" (dåtid). De har också liten kunskap om ordklasser.

Så här arbetade vi när vi tränade grammatik samtidigt som vi lagade vår linssoppa:

Vi förklarade vad ordklasser är: "Hur lagar man mat". **Adverb** är *hur* eller *när* eller på vilket sätt man gör något eller hurudant något är. **Verb** är att göra något: *lagar* mat. **Pronomen** är i stället för substantiv: *man* i stället för till exempel "deltagarna". **Substantiv** är en sak, tanke eller känsla: *mat*.

Vi talade om tempus (tid): Vilken mat *hade* ni *lagat* innan ni kom till Sverige.

Vi satte ihop hela meningar: *Hur lagar man mat? Man tittar på receptet, man ser vilka ingredienser man behöver. Man går till affären och köper det som man behöver. När man har köpt allt går man hem och börjar laga mat.*

Ibland blir matlagningen en hel buffé....

17 november

VI BESÖKER TENSTA KONSTHALL (4 deltagare)

Tensta konsthall mitt i Tensta har mellan 29 oktober 2021 och 16 januari 2022 en utställning **"med örat mot marken - var formuleras de framtida samhällenas behov och vem står för idéerna?"** Ett stort antal konstnärer står för konstverken. Det var den utställningen vi besökte.

Tensta konsthall har gått ut och bett konstnärer, arkitekter och "samhällsvisionärer" att skicka in förslag. 1984 invigdes kulturhuset Tensta Träff och Tensta gymnasium. Byggnaderna i rött tegel och trä avvek mycket från den rådande arkitekturen i Tensta. En vacker gård med silverpilar framför byggnaderna förstärkte det estetiska intrycket. Byggnaderna är i dag nedslitna, men arkitekter har ritat om Tensta träff och Tensta fd gymnasium till mycket vackra byggnader interiört och exteriört. Flera av arkitekterna har varit aktiva i KTH (Kungliga Tekniska Högskolan) Tensta. KTH drev kurser i Tensta gymnasium till 2017. Gösta Uddén, som ursprungligen ritade byggnaderna, säger att de vill samla skola, fritid och kultur.

Konstnärerna Lina Kruopyte och Carl-Oskar Linné har gjort en karta över tunnelbanelinjerna och hur mycket som sålts ut där av gemensamma rum, särskilt centrumanläggningar.

En helt annan aspekt i utställningen är det liv som existerar bortom det rationella och faktiska. Manju Jatta lyfter fram en värld där andra väsen än människor och djur verkar. Damla Kilickiran har samlat asfaltsrester "i civilisationens utkant", mellan stad och förstad". På väggen bakom projiceras gröna växtliknande former.

Bland deltagarna väckte utställningen livliga samtal. Vad är meningen med vår tillvaro där ojämlikhet och miljöförstöring möter den orörda naturen?

24 november

VI TAR HAND OM VÅRA TÄNDER (22 deltagare)

Före föredraget: Erik Lindberg informerade om att Sverige fått sin första kvinnliga statsminister (applåder).

(informationsmaterial till deltagarna)

Sverige får en kvinna som statsminister den 24 november 2021

Den 24 november 2021 väljer riksdagen Magdalena Andersson till statsminister. Hon är utbildad ekonom och har varit finansminister.

För 100 år sedan, 1921, blev det tillåtet för kvinnor att bli statsminister i Sverige. Men det dröjde ett sekel innan en kvinna blev vald till statsminister.

men...

...det är inte första gången som Sverige styrs av en kvinna. Vi har haft flera drottningar som har regerat:

- Margareta 1389-1412 (även drottning i Norge och Danmark).
- Christina 1644-1654
- Ulrika Eleonora 1718-1720

Samlingen inleddes med en buffé med en konstfärdigt upplagd kycklingsallad. Det fanns både köttbullar och vegetariska biffar.

Kycklingsallad i form av en snögubbe

Barnen samlas kring Behnosh

Leg.tandhygienisten Behnosh Saffari (Haninge)

Några föräldrar kom med fyra barn. BS talade först till barnen och visade en film om tandtroll - tandtrollen kommer om natten och det blir ett litet hål i tanden. Så kommer en doktor (tandläkare?) och sätter ett plåster på tanden. Man måste borsta tänderna så att tandtrollen inte kommer. "Jag borstar alltid tänderna", sade en lite flicka.

"Särskilt när man äter sött, kommer tandtrollen", berättade BS. "Under mjölkttänderna finns vuxentänderna", fortsatte hon, "om man inte borstar mjölkttänderna, kan vuxentänderna också bli dåliga. BS tog fram en jättetandborste. "Den kan man också använda till att klia ryggen", skojade hon. Hon visade också upp en stor käke och tog en vanlig tandborste för att visa hur man borstar tänderna. **Barn skall borsta 1 minut.**

VUXNA TÄNDER: BS betonade att munnens hälsa är viktig för kroppens hälsa. Att ha munhälsa är att ha friska tänder och det gör inte ont när man tuggar (inte heller lagningarna gör ont). Man har friskt tandkött som inte blöder.

Tandborstning tar bort bakterier - annars kan bakterierna komma in i blodomloppet och orsaka inflammatoriska reaktioner i kroppen. Många sjukdomar börjar i munnen - diabetes, hjärtproblem.

Använd först tandstickor och tandtråd. När du sedan borstar, använd en mjuk borste, gärna elektrisk. Har du en el-tandborste måste du göra den ren. Borsta tandköttsskanterna. Håll borsten i 45 graders vinkel.

- **2 centimeter tandkräm på borsten.**
- **2 gånger per dag tandborstning.**
- **2 minuter tandborstning.**

Det blev en livlig frågestund. Ämnet var uppenbarligen mycket angeläget.

Entreprenörstänkande

En deltagande kvinna hade en egenvirkad mössa på sig. När deltagarna pratade vid buffén blev andra deltagare intresserade av hennes mössa. Hon ordnade då så att de kunde beställa av henne likadana virkade mössor - ett exempel på hur entreprenörstänkandet växt bland de deltagande kvinnorna.

26 november

VAD GÖR SOCIALTJÄNSTEN? (34 deltagare plus ett 30-tal deltagare som följde mötet från Skärholmen på video)

Socialtjänsten är en av våra äldsta samhällsverksamheter - även om namnet skiftat. Socialtjänsten spelar stor roll i många människors liv.

Socialsekreterarna Alin Assad och Ida Vesterberg från mottagningsgruppen inom socialtjänsten Spånga-Tensta besökte TeSalongen. Eftersom intresset var så stort för ämnet hölls mötet i Spånga Blåbands/Blå Vägens lokal Skogängsvägen 59, Spånga.

(muntlig information till deltagarna)

Mottagningsgruppen arbetar främst med barn (upp till 18 år) som far illa.

Mottagningsgruppen består av 5 personer.

Vad betyder det att ett barn far illa? Barn kan fara illa främst genom

- problem i hemmet,
- våld från föräldrar,
- våld från syskon.

Det kan naturligtvis också handla om att (äldre) barn begår kriminella handlingar.

Våld (misshandel) är fysiskt eller psykiskt våld. Psykiskt våld innebär att man kränker barnet, säger fula ord eller kallar barnet "dum i huvudet".

Det kan också handla om "omsorgssvikt", att inte ge barnet mat, låta det vara smutsigt och så vidare. Ett annat exempel är att barnet bevittnar våld mellan föräldrar, mot en förälder. Ofta säger föräldrarna att barnet sov, men ofta vet barnet vad som sker. Det är dessutom värre att barnet bara hör vad som sker. Då går fantasin igång.

Socialtjänsten har det yttersta ansvaret för att skydda barnen. I det arbetet samverkar socialtjänsten med andra myndigheter.

Mottagningsgruppen har en jourtelefon. Vi tar emot orosanmälningar. Dessa kan även göras anonymt. Men när det gäller anonyma anmälningar blir de anmälda ofta mer intresserade av vilka som kan ha anmält än av de eventuella problemen som föranlett anmälan.

Vid en anmälan sker följande:

- Om problemet bedöms mycket allvarligt görs inom 24 timmar en **skyddsbedömning**: riskerar barnet att akut fara illa?
- Om problemet bedöms allvarligt men inte akut, görs inom en **förhandsbedömning** inom 14 dagar. Problemen är ofta inte akuta. Det kan handla om ett barn som inte gått tandläkaren på länge eller inte har rena och hela kläder. I bedömningen ingår om socialtjänsten skall fortsätta att ha kontakt med socialtjänsten.

De vanligaste anmälarna är förskola, skola och polis. All personal som arbetar med barn är skyldiga att när de misstänker att ett barn på något sätt fara illa, göra en orosanmälan. Polisen anmäler om ett barn eller föräldrar till barn begår brott.

Många orosanmälningar gäller våld. Barnen har berättat något för personalen där, Men personalen kan många gånger lösa saken utan orosanmälan. Det kanske räcker med att skol/förskole-personalen möter föräldrarna och barnet i samtal. Den kan gå många steg mellan att någon misstänker problem och en orosanmälan.

Det händer också att barn säger att de blir slagna hemma utan att det har hänt. Det är ett problem i sig om ett barn går omkring och berättar om saker som aldrig har hänt.

Mottagningsgruppen samverkar med förskolan, skolan, BUP (barn- och ungdomspsykiatri), Maria Ungdomsmottagning (missbruk), polisen, barnahus

(samverkan polis-socialtjänst), all-teamet (vuxna missbrukare), socialpsykiatri och samt familjecentralen.

Familjecentralen är en fristående enhet inom stadsdelsförvaltningen. Där kan man få upp till 5 samtal gratis, Man kan få tips och råd vid olika problem som "min tonåring vill inte gå till skolan", "jag är orolig för att mitt barn riskerar att bli kriminellt".

Vid en anmälan talar mottagningsgruppen först och främst med föräldrarna. Utgångspunkten är att man skall stötta föräldrarna i sin föräldraroll.

Vad sker om föräldrarna inte kommer till samtal, när de kallas? Socialtjänsten hör av sig igen, ringer eller skriver brev. Men socialtjänsten kan inte tvinga föräldrarna att komma. Däremot kan socialtjänsten fatta beslut utan föräldrarnas medverkan. Men om föräldrarna inte kommer är det i sig en anledning till oro.

Många föräldrar är rädda för socialtjänsten. Men det är väldigt sällan ett barn blir omhändertaget. Föräldrarna kan ha hört rykten, "socialtjänsten tog barnet från en kompis utan anledning", men sådana påståenden brukar inte innehålla hela bilden.

Vi fokuserar på barnet men är självklart inte mot föräldrarna. Vi skall ju alltid utgå från barnets bästa. Men föräldrarna är ju den viktigaste personen i barnens liv. Skulle man säga till föräldrarna "du är en dålig mamma, du är en dålig pappa", kommer föräldrarna aldrig att förändras. En del föräldrar försöker vid en anmälan framställa sig som en perfekt familj. Men i verkligheten finns inga perfekta familjer.

Behöver ett barn bli omhändertaget, går det till en chef för bedömning, Chefen måste vi anmäla det till socialnämnden som anmäler det till förvaltningsrätten (det finns dock akuta omhändertaganden vid överhängande risk för våld, men då får man anmäla till socialtjänst och förvaltningsrätt i efterhand).

Omhändertaganden kan också ske när äldre barn (ungdomar) begår missbruk och/eller begår brott.

När ett barn skall omhändertas och det inte handlar om akut våld söker vi ofta en placering i samråd med föräldrarna. Vi försöker ta i bruk barnets nätverk, Kan en moster ta hand om barnet, kan någon annan närstående göra det? Och när barnet är omhändertaget, kan föräldrarna träffa det.

När det gäller barn med diagnoser görs en LSS-utredning. Det har inte mottagningsgruppen hand om.